

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-910

13.12.2023

If Skadeforsikring NUF

Reise/reisegods

Tap av smykke – sannsynliggjort tyveri?

Sikrede glemte igjen et smykke på et cruiseskip. Hun oppdaget at smykket var glemmt igjen dagen etter at hun kom hjem fra ferien. Sikrede kontaktet da cruiseselskapet og oppga hvor smykket lå. Cruiseselskapet fant smykket og sendte det til sikrede i posten. Da konvolutten kom frem til sikrede, var ikke smykket i konvolutten. Konvolutten var revnet og teipet igjen. Sikrede meldte inn tapet til foretaket og gjorde gjeldende at smykket var stjålet. Hun viste til at konvolutten var revnet og teipet igjen. Foretaket avsto dekning. Det ble vist til at smykket først var glemmt igjen, og at forsikringen ikke dekket tap av gjenstander i postforsendelse. Foretaket mente videre at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at smykket var blitt borte som følge av et tyveri. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at tapet skyldtes et dekningsmessig tyveri.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 101 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tap av smykke under sikredes reiseforsikring.

Sikrede har tegnet en reiseforsikring med følgende vilkår:

4.2.1 Tyveri og ran (straffeloven §§ 321 og 327)

Eiendeler som er mistet eller bortkommet, og senere beholdt av en finner, regnes ikke som tyveri. Underslag og bedrageri er ikke tyveri.

Sikrede meldte inn tap av et smykke til foretaket og beskrev tapet slik:

Vi kom hjem fra elvecruise til [...] tidlig kveld onsdag 19. april. Smykket ble oppdaget glemmt igjen torsdag 20. april om morgenen. Båtens cruisedirektør ... ble umiddelbart kontaktet. Jeg oppga helt presist hvor smykke lå i vår juniorsuite: Cabin 301, venstre nattbordskuff, helt innerst.

Videre skrev sikrede at hun ble kontaktet av cruisedirektøren som hadde funnet smykket på skipet. Smykket ble sendt til cruiseskipets hovedkontor, som deretter sendte smykket i posten til sikrede den 25.4.23. Sikrede mottok hentemelding i posten den 11.5.23. Da sikrede åpnet pakken, var ikke smykket der. Konvolutten var revnet og teipet igjen. Hun la også ved bilder som viste at konvolutten var revnet og teipet igjen.

Forholdet ble politianmeldt den 17.5.23. I politianmeldelsen ble tapet av smykket beskrevet som "[t]yveri fra person på annet offentlig sted".

Den 23.5.23 avsto foretaket kravet. Som begrunnelse viste selskapet til at ulovlig tilegnelse av hittegods ikke var dekket av forsikringsvilkårene.

Foretaket viste videre til at forsikringen ikke dekket tap av gjenstander i postforsendelse. Videre at forsikringen ikke dekket tap som skyldtes at gjenstander glemmes igjen under henvisning til sikkerhetsforskrift 1 i kapittel 4.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda den 10.8.23. I klagen skrev sikrede følgende om tapet av smykket:

Hvilket faktum er jurist korrekt: At jeg glemte et smykke ombord i en suitecabin i en cruisebåt, eller at smykket umiddelbart ble funnet presis der jeg sa det lå (venstre nattbordskuff helt innerst i hjørnet og før nye gjester flyttet inn) og at smykket ble stjålet i posten mellom Düsseldorf og [...] ? Europeiske sier/skriver at jeg glemte er førende, ikke at det ble stjålet i posten.

Sikrede skrev videre at hun hadde sagt til cruisedirektøren at smykket måtte sendes trygt til Norge. Likevel ble smykket i vanlig post. Sikrede skrev følgende om dette:

Det oppleves urimelig at jeg skal belastes fullt ut for en personlig feil cruisekontoret har gjort ved å sende smykket på en måte som er under enhver kritikk. Det kan jeg hevde fordi jeg aktivt har undersøkt opplevelsesnæringen i Tyskland sine systemer når gjester glemmer igjen, og gjenstander skal returneres. Det skjer absolutt hele tiden. Fem stjerners hoteller i Tyskland har strenger prosedyrer for returer, og de har forsikringer som dekker når det gjøres personlige feil!

Derfor mener jeg at mitt forsikringsselskap skulle utbetale meg en redusert erstatning for så å søke regress hos ... !

Sikrede har i det vesentlige anført at hun har krav på dekning for tapet av smykket. Det vises til at smykket må ha blitt stjålet i posten, da konvolutten som smykket ble sendt i var revet opp og limt igjen med teip. Sikrede har anført at hun gjorde en feil ved å glemme igjen smykket og derfor har krav på redusert erstatning. Videre har sikrede anført at foretaket kan kreve regress av cruiseselskapet.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at tapet av smykket ikke er dekningsmessig. For det første, anføres det at forsikringen ikke dekker tap av gjenstander som skyldes at sikrede har mistet dem. For det andre, anføres det at dersom en postansatt har åpnet konvolutten og tatt smykket, så er dette underslag og ikke tyveri. Underslag er ikke dekket av forsikringen.

Sekretariatets avgjørelse:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 11.10.23 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Sikrede fikk ikke medhold i klagen.

Fra sekretariatets vurdering hitsettes:

Innledningsvis bemerkes det at hvilke skader og tap som foretaket svarer for, avhenger av de til enhver tid gjeldende vilkår som er tilknyttet den aktuelle forsikringsavtalen som er inngått med foretaket. Forsikringen dekker for øvrig ikke begivenheter ut over de som er bestemt angitt i vilkårene. Den aktuelle forsikring er med andre ord ikke noen "all risk" forsikring, men en forsikring som dekker skade og tap ved bestemte begivenheter. Dette er hensyntatt ved premieberegningen. Det er videre sikker praksis at det er sikrede, altså du, som må dokumentere at skaden skyldes slike forhold som foretaket i henhold til vilkårene svarer for.

Vilkårene

Nærmere om hvilke skader og tap på personlige eiendeler som kan kreves erstattet fremgår av vilkårspkt. 4.2 i din forsikring. Vilkauspkt. 4.2.1 fastsetter at forsikringen dekker tap som følge av ran eller tyveri. Samtidig angis det følgende:

Eiendeler som er mistet eller bortkommet, og senere beholdt av en finner, regnes ikke som tyveri. Underslag og bedrageri er ikke tyveri.

Forsikringen din dekker altså ikke tap som skyldes ulovlig tilegnelse av hittegods, underslag eller bedrageri. De aktuelle begrensningene i din sak er ulovlig tilegnelse av hittegods og underslag.

Grensedragningen mellom tyveri, ulovlig tilegnelse av hittegods og underslag

Som det fremgår ovenfor dekker forsikringen tap av reisegods ved blant annet tyveri. Litt forenklet kan vi si at det vil være et tyveri når noen tar ting som er i sikredes besittelse. Dersom tingen ikke er i din besittelse

når noen tar den, vil det enten anses som ulovlig tilegnelse av hittegods eller underslag. Ulovlig tilegnelse av hittegods og underslag er også straffbart etter henholdsvis hittegodsloven § 12 og straffeloven § 324. Men som nevnt er ikke ulovlig tilegnelse av hittegods eller underslag dekket av din forsikring. Grensedragningen mellom disse tre forbrytelsene er derfor viktig.

Ulovlig tilegnelse av hittegods foreligger når gjerningspersonen tar en ting som er besittelsesløs. Dette er tilfellet når tingen først er mistet eller lagt igjen et sted, og noen senere finner og beholder tingen.

Videre foreligger et underslag når gjerningspersonen tilegner seg en ting som han har i sin besittelse. Hvis gjerningspersonen derimot tar en ting du har i hende, er det et tyveri. I vurderingen av om gjerningspersonen hadde tingen i sin besittelse, legges det vekt på hvor varig og selvstendig rådighet han hadde over tingen.

Som nevnt er det den som gjør gjeldende et krav under forsikringen som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle. Det vil si at det er opp til sikrede å godtgjøre (sannsynliggjøre) at det har skjedd et tyveri. Hvis det ut fra opplysningene i saken virker like eller mer sannsynlig at gjenstandene har blitt borte på annen måte, for eksempel at sikrede har mistet eller forlagt dem, er ikke bevisbyrden oppfylt og da har heller ikke sikrede krav på erstatning for det som har blitt borte.

Nærmere om bevisbyrden

Finansklagenemnda har i flere saker vurdert hva som skal til for å oppfylle bevisbyrden for tyveri i reisesaker. I **FSN-6579** oppsummerte nemnda kravet til bevis på denne måten:

I tråd med langvarig nemndspraksis legges til grunn at sikrede må påvise en konkret begivenhet for å kunne gis medhold i at telefonen er blitt borte ved tyveri.

Dette er fulgt opp i senere avgjørelse som for eksempel **FinKN 2019-445**. Her la nemda til grunn at det ikke var sannsynliggjort tyveri, og begrunnet dette med at:

Sikrede har bevisbyrden for tyveri, og normalt har nemnda krevet at tyveriet må dokumenteres ved at sikrede kan tidfeste tyveriet innenfor et rimelig tidsintervall og kan vise til en hendelse eller en anledning hvor tyveriet antagelig har funnet sted, jf. bl.a. **FinKN-2018-908** og **2018-620**. Det er altså ikke nok med et mer eller mindre avgrenset tidsrom; sikrede må også kunne vise til en hendelse eller situasjon hvor tyveri fremstår som (mer enn 50 %) sannsynlig.

Praksis viser at nemnda i slike saker foretar en konkret vurdering av hendelsesforløpet i hver sak, og legger vekt på hvordan reisegodset ble oppbevart, hvor lang tid som har gått fra man hadde tingen sist til man oppdaget at den var borte - og om man i løpet av denne tiden har vært på samme sted eller forflyttet seg mellom forskjellige steder.

Bevisvurderingen i din sak

Spørsmålet er så om du har sannsynliggjort at smykket ble borte som følge av tyveri.

Slik saken er opplyst for sekretariatet glemte du igjen smykket på rommet på cruiseskipet den 19.4.23. Smykket ble funnet av personalet på cruiset, og de sa til deg at smykket ble sendt i posten. Men da du åpnet konvolutten den 11.5.23, var smykket ikke i konvolutten. Konvolutten var revet opp og teipet igjen. Du mistenker derfor at smykket ble borte ved tyveri.

Det er imidlertid uklart når og hvordan smykket har blitt borte. Det gikk flere uker fra du så smykket sist til du oppdaget at det var borte da du åpnet konvolutten. I denne perioden ble smykket håndtert av flere ulike personer, herunder ansatte i cruiseselskapet og posten. Flere tapsmuligheter fremstår som aktuelle. En mulighet, er at konvolutten revnet av seg selv og at smykket har falt ut. Noen kan så ha oppdaget revnen og teipet den igjen. Dersom noen har tatt smykket etter at det falt ut av konvolutten, er det ikke tyveri, men ulovlig tilegnelse av hittegods. En annen mulighet, er at noen har tatt smykket fra konvolutten. Avhengig av hvem som har tatt smykket, er det enten underslag eller tyveri. Som nevnt beror det på om personen hadde smykket i sin besittelse eller i hende.

Det er altså flere mulige forklaringer på hvordan smykket kan ha blitt borte. Sekretariatet kan ikke se at tyveri fremstår som mer sannsynlig enn at smykket har gått tapt på andre måter. Du har altså ikke oppfylt bevisbyrden.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Da du ikke har fått medhold i kravet, er det ikke nødvendig for sekretariatet å vurdere om erstatningen skal nedsettes.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Hun la ved en bekreftelse fra sin ektefelle på at hun hadde smykket under hele ferien. Det er også lagt ved kommunikasjon mellom sikrede og cruiseselskapet om smykket.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for tyveri.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).